

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Calitatea proceselor instituționale pe agenda Consiliului Calității al Academiei

Planul de activitate al Consiliului Calității Academiei de Administrare Publică și registrul riscurilor instituției pentru anul 2019 au fost discutate în cadrul ședinței recente a Consiliului Calității, prezidată de rectorul instituției, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar.

Informațiile au fost prezentate de Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA, șefa Secției managementul calității, doctor, lector universitar.

Planul de activitate al Consiliului are ca scop general consolidarea procesului de îmbunătățire continuă a activităților realizate în Academie prin atingerea unor obiective, precum promovarea orientării activităților Academiei către satisfacerea intereselor beneficiarilor, evaluarea funcționalității Sistemului de Management al Calității (SMC), gestionarea riscurilor aferente SMC, monitori-

zarea realizării obiectivelor în domeniul calității, coordonarea și monitorizarea activității Comisiilor de asigurare a calității care funcționează în cadrul Academiei.

Membrii Consiliului Calității au revizuit nivelele de tolerare a riscurilor, prevăzute de procedura cu privire la managementul riscurilor de sistem, aprobată în instituție. Fiind stabilite limitele respective ale riscurilor aferente obiectivelor organizaționale, au fost discutate și riscurile asociate cu activitățile ce urmează a fi realizate în anul 2019. În urma discuțiilor și analizei registrelor riscurilor subdiviziunilor Academiei a fost întocmit Registrul integrat al riscurilor.

În cadrul ședinței, decanul Departamentului studii superioare de master, Ion DULSCHIL, doctor, conferențiar universitar, a prezentat informația rezultată din analiza satisfacției masteranzi-

lor absolvenți (promoția februarie 2019) privind serviciile prestate de Academie. Au fost supuse analizei diverse aspecte ale serviciilor educaționale de care au beneficiat masteranzii, dar și ale serviciilor de suport, prezentând aspectele logisticii instituționale. Marea majoritate a absolvenților au apreciat înalt calitatea serviciilor prestate la Academia de Administrare Publică.

În rezultatul analizei și discuțiilor purtate, a fost adoptată o serie de hotărâri cu privire la aprobarea planului de activitate a Consiliului Calității pentru anul 2019, stabilirea limitelor de toleranță la risc la nivel de instituție, aprobarea registrului riscurilor Academiei pentru anul 2019 și considerarea intereselor beneficiarilor în proiectarea activităților viitoare realizate de Academie.

Sergiu VLĂDICĂ

SUMAR

Pagină oficială 2

Academia a devenit membru al Consorțiului științifico-didactic din UTA Găgăuzia ...3

Lecție cu acces public la Academia de Administrare Publică 4

Platformă Internațională în domeniul administrației publice (Palestina).....4

Dezvoltare profesională 5

De ziua profesională a contabilului 6

Alexandru BOTNARI: „Ca deputat în Parlament voi activa de pe pozițiile autorităților publice locale”.....7

Impactul asistenței externe în domeniul dezvoltării regionale 8

Acord de înfrățire Volovița - Dumești 8

Biblioteca Academiei la simpozionul „Anul bibliologic 2018” 9

O nouă sesiune de monitorizare a Proiectului LNSS...9

Raionul Dondușeni va avea propriul pașaport investițional 10

Buna guvernare locală prin cooperare intercomunitară 11

Expoziție jubiliară a artistei populare Ludmila Berezin ..12

Președintele Igor Dodon despre relațiile moldo-ruse

Cu ocazia împlinirii, pe 6 aprilie curent, a 27 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre Republica Moldova și Federația Rusă, Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a menționat că popoarele noastre frățești au trecut prin multe: avem o istorie comună, probleme și victorii comune. De asemenea, șeful statului a subliniat că, în acest an, marcăm aniversarea a 75-a de la eliberarea Moldovei de fascism, iar anul viitor, împreună cu Rusia și alte foste republici sovietice, vom marca 75 de ani de la victoria comună în Marele Război pentru Apărarea Patriei.

Totodată, Igor Dodon a subliniat că, astăzi, Republica Moldova tinde să restabilească parteneriatul strategic cu Federația Rusă și și-a exprimat convingerea că relațiile noastre bilaterale au perspective bune pentru a fi extinse și aprofundate.

Președintele țării a remarcat că Republica Moldova dorește să construiască o politică externă echilibrată ba-

zată pe interesele naționale, iar parteneriatul strategic cu Federația Rusă va fi întotdeauna o parte deosebit de importantă a concepției politicii externe a țării noastre.

X X X

În cadrul recente vizite de lucru la Moscova, Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a avut o întâlnire cu Patriarhul Moscovei și al Întregii Rusii, Kirill.

Șeful statului l-a felicitat pe Sfinția Sa cu ocazia sărbătorii Buna Vestire și i-a relatat despre pregătirile pentru sărbătorirea Învierii Domnului pe pământul moldovenesc.

Igor Dodon l-a invitat pe Patriarhul Kirill să viziteze țara noastră și și-a exprimat speranța că vizita sa va avea loc în timpul apropiat, până la sfârșitul acestui an.

Președintele țării a primit binecuvântarea Sanctității Sale, Patriarhul Kirill, pentru realizarea faptelor nobile pentru poporul moldovenesc și consolidarea relațiilor bilaterale dintre Republica Moldova și Federația Rusă.

„Religia ortodoxă a fost și rămâne una dintre fundamentele statalității moldovenești. Păstrarea și consolidarea religiei noastre, precum și a valorilor tradiționale, constituie sarcina noastră primordială”, a menționat șeful statului.

Codul administrativ - în vigoare de la 1 aprilie 2019

Codul administrativ al Republicii Moldova a intrat în vigoare de la 1 aprilie 2019, el fiind o premieră pentru țara noastră.

Codul administrativ definește modul de funcționare a instituțiilor și autorităților administrației publice, sistematizând toate reglementările legale referitoare la procedura administrativă și contenciosul administrativ într-un singur act legislativ pentru a asigura claritate, coerență și accesibilitate.

Noile reglementări determină domeniul de aplicare a procedurii administrative, modul de desfășurare a procedurii administrative, participării la procedura administrativă, fazele procedurii administrative, operațiunile administrative, contractele administrative, executarea și respectarea actelor administrative, controlul administrativ și căile de atac etc.

Documentul reglementează emiterea de acte administrative de către autoritățile publice, mecanismele de rezolvare a petițiilor adresate de către cetățeni și cuprinde totalitatea actelor legislative care, în prezent, stabilesc raporturile juridice de drept administrativ.

În premieră, este reglementat refuzul de a primi sau a examina o cerere. La fel, pentru prima dată, este dispusă obligativitatea întocmirii dosarului administrativ de către autoritățile publice. Codul administrativ mai reglementează procedura de notificare în cadrul procedurii necontencioase, fiind instituită posibilitatea încheierii contractului de împăcare între părți atât în procedura necontencioasă, cât și în cea contencioasă.

Codul administrativ este structurat în patru cărți, care se referă la uniformizarea soluțiilor legale și reglementarea situațiilor juridice semnalate de jurisprudența administrativă. La fel, prevede simplificarea mijloacelor de acțiune a administrației publice prin coerența și predictibilitatea procedurilor și asigurarea stabilității procedurilor administrative.

Guvernul va beneficia de consultanța strategică a AȘM

Implementarea reformei în domeniile cercetării și inovării și următorii pași în această direcție au fost principalele teme de discuție la întrevederea recentă dintre premierul Pavel Filip, conducerea Academiei de Științe a Moldovei (AȘM) și a unui grup de savanți.

Pavel Filip a menționat că reforma cercetării și inovării era necesară pentru a pune accentul pe performanță și calitate. „Până la reformă, conducerea Academiei munca nu atât pentru știință, cât pentru gestionarea patrimoniului. Acum AȘM nu mai trebuie să se ocupe de întreținerea clădirilor instituțiilor și de distribuirea banilor destinați cercetării, dar se poate concentra nemijlocit pe știință. Urmare a reformei, AȘM devine consultantul strategic al Guvernului în domeniile cercetării și inovării”, a spus Primul-Ministru.

Premierul a precizat că nu lipsa banilor a fost și este cea mai mare problemă, ci faptul cum sunt gestionati acești bani. „Dacă facem ordine în domeniile cercetării și inovării, putem nu doar să supraviețuim, dar și să ne dezvoltăm. Prin reformele promovate dorim salvarea și renașterea Academiei”, a subliniat Pavel Filip.

În cadrul discuțiilor, a fost accentuată importanța asigurării dezvoltării armonioase atât a științei fundamentale, cât și a celei aplicative. Totodată, a fost evidențiată necesitatea intensificării colaborării dintre AȘM, universități și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC).

În timpul apropiat, AȘM va prezenta un raport privind starea sistemului național de cercetare și inovare și va consulta MECC în definitivarea Programului Național în domeniile cercetării și inovării în următorii 4 ani, în conformitate cu dezvoltarea strategică a țării. În acest document vor fi stabilite prioritățile, în baza cărora vor fi finanțate proiectele propuse de echipele de cercetători.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, și reprezentanții UTA Găgăuzia, Vadim CEBAN, prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al UTA Găgăuzia, Vladimir KISSA, președintele Adunării Populare a Găgăuziei, Serghei ZAHARIA, rectorul Universității de Stat din Comrat, și Valerii IANIOGLO, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Găgăuzia, au semnat la 2 aprilie 2019, la Comrat, un Memorandum privind cre-

Academia a devenit membru al Consorțiului științifico-didactic din UTA Găgăuzia

area Consorțiului științifico-didactic.

Documentul are drept scop aplicarea unui sistem de dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici din autonomie, reieșind din necesitățile dezvoltării social-economice a regiunii, întărirea și coordonarea cooperării instituționale, susținerea metodologică și organizatorică a autorităților publice din UTA Găgăuzia privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici și lucrătorilor din instituțiile bugetare, eficientizarea utilizării forței de muncă din regiune.

Potrivit Memorandumului, părțile urmează să elaboreze și să realizeze cursuri de instruire pentru funcționarii din cadrul autorităților publice locale din UTA Găgăuzia, să ana-

lizeze necesitățile APL din regiune în cadre calificate de funcționari publici, să modernizeze și să elaboreze noi cursuri de dezvoltare profesională, să editeze publicații științifice comune, să consulte APL din regiune în vederea dezvoltării sistemului de perfecționare a funcționarilor publici și să efectueze cercetări în domeniul dezvoltării autorităților publice, să realizeze proiecte comu-

ne în domeniu cu suportul donatorilor locali și internaționali.

Consorțiul va fi condus de un consiliu format din semnatarii Memorandumului sau din reprezentanții acestora.

Pe viitor, la Consorțiu ar putea adera și alte organizații interesate.

Dinu MANOLE,
șef Direcție cooperare
internațională

Mediul de afaceri - în atenția autorităților din UTA Găgăuzia

Centrul Regional de Informare și Sprijin pentru Afaceri (RBISC), înființat de Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia în cadrul Inițiativei Uniunii Europene „Primarii pentru Creșterea Economică”, a definit un mediu de afaceri local mai eficient și mai susținut prin acordarea de consultanță, informații și sprijin real pentru înființarea și dezvoltarea afacerilor în regiune.

În cadrul proiectului funcționează sediul central și 3 subdiviziuni (Business Hubs) - în centrele raionale Comrat, Ceadâr-Lunga, Vulcănești. Asistența consultativă a Centrului Regional de Informații și Suport pentru Afaceri poate fi obținută de oameni de afaceri activi și aspiranți, de întreprinderi nou înființate, precum și de persoane care

au decis să-și creeze propria afacere. Până în prezent, de serviciile centrelor de informare și susținere a afacerilor au beneficiat peste 250 de reprezentanți ai mediului de afaceri din regiune. Au fost oferite peste 500 de consultări, iar tinerii antreprenori au fost asistați în completarea cererilor de granturi.

Pe lângă consultări, au fost organizate, în centrele raionale Comrat, Vulcănești și Ceadâr-Lunga, instruirii de planificare a afacerilor pentru circa 60 de tineri, doritori de a iniția afaceri proprii. De asemenea, sunt organizate cursuri practice pentru gestionarea afacerilor în dezvoltare, tematica cărora este determinată pe baza rezultatelor cercetării mediului profesional de afaceri, desfășurate în UTA

Găgăuzia, comandată de RBISC.

O atenție deosebită va fi acordată sprijinirii industriei agricole, în special, în ceea ce privește dezvoltarea afacerilor de familie și tineret în mediul rural. Pentru aceste întreprinderi sunt planificate o serie de acțiuni practice în cadrul proiectului RBISC, inclusiv asistență în găsirea surselor

de finanțare concesională.

Primarii localităților din UTA Găgăuzia sunt, de asemenea, implicați în activitățile Centrului, cărora le este oferită asistență practică în elaborarea planurilor de dezvoltare economică locală, în dezvoltarea proiectelor de finanțare a proiectelor de infrastructură, destinate dezvoltării economice a orașelor și satelor din regiune.

Vlad IONAȘCU

Lecție cu acces public la Academia de Administrare Publică

Cursurile de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, prestate în cadrul Academiei de Administrare Publică, abordează subiecte complexe, axate atât pe domeniul de specialitate al beneficiarilor, cât și pe valoarea personalității acestora, menite să formeze competențe și să dezvolte aptitudini care să țină pasul cu cerințele unei administrații publice moderne, profesioniste și orientate spre oferirea serviciilor publice de calitate. Realizarea

acestor programe presupune utilizarea diferitelor forme și metode moderne de instruire.

Astfel, pe 10 aprilie cu-

rent, în cadrul cursului „Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu”, destinat funcționarilor publici de execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale, s-a desfășurat lecția cu acces public „Autocontrolul și autoaprecierea”, susținută de Angela ZELENSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef al Catedrei științe administrative.

Scopul activității de instruire l-a constituit dezvoltarea competențelor pentru sporirea eficienței personale a funcționarilor publici, fiind puse în vizor subiectele ce se referă la dimensiunile și trăsăturile de personalitate, caracteristicile personale care au o relevanță specială pentru comportamentul organizațional – autostima, automonitorizarea și autocontrolul, sistemul de valori personale, aspectele emoționale, intelectuale și

motivaționale în autoapreciere și comunicare.

Lecția a fost realizată în conformitate cu cerințele și procedeele sistemului de management al calității implementat, fiind asistată de reprezentanții conducerii și cadrele didactice ale Academiei de Administrare Publică: prim-prorectorul Academiei, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar; prorectorul Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar; Ion DULSCH, doctor, conferențiar universitar, decan al Departamentului studii superioare de master; Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare

profesională; Liubov PRODAN-ȘESTACOVA, doctor, lector universitar, șef al Secției managementul calității; Rodica RUSU, doctor, conferențiar universitar, șef al Catedrei științe politice și administrative.

Desfășurarea unor astfel de activități de instruire permite efectuarea unui schimb de experiență, cunoașterea tehnicilor și metodelor inovative de interacțiune cu adulții în procesul de instruire, a practicilor de instruire colaborativă, a metodologiei de proiectare reușită a sesiunii.

Cor. F. P.

În perioada 1-2 aprilie 2019, Aurelia Țepordei, directorul Departamentului dezvoltare profesională al Academiei de Administrare Publică, a participat la Masa rotunda ministerială în domeniul administrației publice desfășurată la Ramallah, Statul Palestina. Scopul evenimentului l-a constituit crearea și lansarea Platformei Internaționale de dialog și schimb de experiență în domeniul administrației publice și a vizat concentrarea eforturilor comunității internaționale în vederea realizării Agendei pentru dezvoltare durabilă și a Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) 2030.

Masa rotundă a fost organizată de către Consiliul General al Personalului din Statul Palestina în parteneriat cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. La eveniment au participat miniștrii administrației publice din 35 de țări din Europa, Asia, America, Afri-

ca și reprezentanți ai zece organizații internaționale - PNUD, OCDE, ARADO și altele.

Reprezentanții țărilor și organizațiilor internaționale au subliniat provocările economice, sociale și de mediu majore cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare din perspectiva dezvoltării administrative, în special în ceea ce privește trei ODD din Agenda 2030 pentru dezvoltare

durabilă: 5 - Egalitatea de gen, 16-Pace, justiție și instituții puternice și 17 - Parteneriate pentru obiective. Participanții au discutat despre cele mai bune modalități de abordare a acestor provocări, stabilind prioritățile cheie care pot fi implementate în comun pentru a spori performanța administrației publice în țările participante. Participanții au adoptat o Declarație, în care

se recunoaște că reforma administrației publice prezintă o condiție esențială pentru țările din întreaga lume pentru realizarea ODD, eliminarea tuturor formelor de sărăcie și de discriminare, dezvoltarea administrației și bunăstarea cetățenilor.

Participanții au convenit ca această întâlnire ministerială să fie o platformă internațională de administrație publică, de cooperare și schimb de experiență, de diseminare a celor mai bune practici de succes și de schimb de expertiză, în vederea accelerării acțiunilor pentru atingerea ODD-urilor în ceea ce privește administrația publică.

Membrii Platformei se vor întâlni o dată la doi ani, într-o țară-membră gazdă.

Cor. F. P.

Cooperare internațională

Platformă Internațională în domeniul administrației publice

În conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, dezvoltarea abilităților necesare pen-

tru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu este unul dintre obiectivele de bază ale procesului de dezvoltare profesională care contribuie la sporirea nivelului de profesionalism al funcționarilor publici și eficienței administrației publice.

În acest context, Academia de Administrare Publică a desfășurat, în perioada 09 - 11 aprilie 2019, la comanda de stat, cursul de instruire cu genericul „Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu”, destinat personalului cu funcții de execuție din

cadrul autorităților administrației publice centrale.

Scopul cursului l-a constituit dezvoltarea abilităților și modela-

rea atitudinilor necesare exercitării eficiente a atribuțiilor de serviciu de către funcționarii publici.

Cursul a fost prestat de către cadrele didactice ale Academiei cu vastă experiență în domeniu, care vor stimula implicarea activă a participanților prin utilizarea metodelor andragogice moderne.

Tradițional, la finalizarea cursurilor de dezvoltare profesională, cunoștințele participanților au fost evaluate printr-un test. Funcționarii au completat, de asemenea, chestionare prin care au apreciat ni-

velul de desfășurare a cursurilor, au înaintat propuneri privind eficientizarea acestora.

Ca o totalizare a cursului, prim-prorectorul Academiei, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, a menționat importanța aplicării consecvente a cunoștințelor obținute la cursuri pentru perfecționarea continuă a administrației publice, a prestării serviciilor de calitate cetățenilor. Întrebați care este opinia lor despre cursuri, ce propuneri au, cei prezenți au apreciat înalt cunoștințele obținute la cursurile de dezvoltare profesională, referindu-se și la durata cursurilor care,

în opinia lor, ar trebui să fie mai extinsă pentru aprofundarea cunoștințelor, pentru discuții constructive asupra tematicii abordate. Dl Andrei Groza a afirmat că opiniile și propunerile participanților la cursuri vor fi examinate pentru perfecționarea continuă a procesului de dezvoltare profesională.

În încheiere, prim-prorectorul a înmănat participanților certificate de absolvire a cursurilor.

Elena TATAROV,
metodistă,
Departamentul
dezvoltare profesională

Utilizarea noilor tehnologii informaționale în administrația publică

În perioada 10 - 12 aprilie 2019, la Academia de Administrare Publică, în temeiul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 121 din 27.02.2019, precum și al Planului de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice, s-a desfășurat cel de-al treilea

curs cu genericul „Utilizarea tehnologiilor informaționale în administrația publică”, destinat funcționarilor publici de conducere/execuție din cadrul autorităților administrației publice locale.

Principalele subiecte abordate în cadrul cursului de instruire s-au referit la mediul

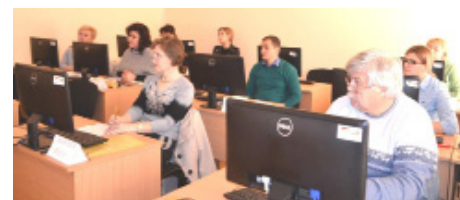
de lucru al calculatorului, organizarea fișierelor, Microsoft Word – Procesor de text, îmbinare corespondență (Mail Merge), E-guvernare etc., ceea ce va modela atitudinea participanților în dezvoltarea competențelor de aplicare în practică a tehnologiilor informaționale aplicate, corelarea diverselor tehnologii în procesul administrativ și elaborarea căilor de optimizare a acestora în diverse activități manageriale.

Sesiunile de instruire au fost susținute de dna Eugenia CEBOTARU, magistrul,

lector universitar, Catedra economie și management public.

Cunoștințele participanților au fost evaluate printr-un test final la calculator, iar obținerea cunoștințelor și abilităților noi a fost confirmată printr-un certificat de absolvire a cursului de dezvoltare profesională.

Viorica ȚĂRĂLUNGĂ
metodistă,
Departamentul
dezvoltare profesională

Eficiența managementului financiar

Nu se știe de ce, dar majoritatea celor angajați în contabilități sunt de sex feminin. Poate, de aceea că femeile știu să înlănțuiească până și cifrele...

Si Direcția planificare și evidență contabilă a Academiei de Administrare Publică nu este o excepție în acest sens. Toate angajatele direcției, în frunte cu Elena ANDRONOVICI, reprezintă sexul frumos.

Astăzi, de sărbătoarea lor profesională - Ziua Contabilului, le-am surprins pe colegele noastre în forfota obișnuită. Elena Andronovici

șefa Direcției, avea să mărturisească câtă muncă a depus echipa în ultima vreme pentru a ajusta toate condițiile de plată a angajaților Academiei la rigorile Legii privind sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar din 23 noiembrie 2018. Plus prognozarea și elaborarea proiectului bugetului Academiei, a cheltuielilor bugetare și extrabugetare, controlul preventiv asupra întocmirii corecte și la timp a documentelor și legalității operațiunilor economice efectuate, întocmirea statelor de funcții, determinarea fondului de salarizare, organizarea și asigurarea evidenței contabile, întocmirea rapoartelor financiare trimestriale și anuale. Plus o mie și una de alte chestii pur financiare. Cifre și iar cifre.

Absolventă a Academiei de Studii Economice din Moldova, facultatea finanțe, Elena Andronovici lucrează în instituția noastră timp

de 12 de ani. Dar a preferat să vorbească mai mult despre colegele sale, contabilii principali Eugenia VÎRLAN, cu cel mai mare stagiu la Academie, Ludmila BURDUJA, Mariana GRIȚCO și Nina MUNTEAN.

Este o vorbă, precum că și cifrele au grai. Doamnele de la contabilitatea Academiei știu a da suflare cifrelor. Astfel încât, această muncă asiduă de zi cu zi să se valorifice într-un management financiar eficient în instituție.

Și pentru asta le mulțumim.

În fiecare an, la 4 aprilie, se sărbătorește Ziua Contabilului din Republica Moldova. Această sărbătoare a fost constituită prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 30 noiembrie 2010 pentru a consemna importanța economică și financiară a activității contabile, rolul și responsabilitatea specialiștilor care activează în domeniul contabilității.

Sergiu CONDREA

„Creăm prosperitatea rurală pentru oameni!”

Cu acest generic, în perioada 2 - 4 aprilie 2019, la Chișinău a fost organizată conferința Abordarea LEADER UE-Moldova. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată la eveniment de Dinu Manole, șeful Direcției relații internaționale.

Evenimentul a oferit mai multe oportunități care au facilitat discuțiile dintre reprezentanții Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) din sate și comune privind modalitățile de aplicare a abordării LEADER ca instrument de dezvoltare locală.

Organizarea unui târg în aer liber, în fața Palatului Republicii, cu standurile GAL-urilor din localitățile din Moldova, unde cetățenii s-au familiarizat cu produsele locale, a scos în evidență

funcționalitatea acestor Grupuri de Acțiune Locală.

Toate acestea fac ca abordarea LEADER să fie un instrument eficient care să corespundă provocărilor cu care se confruntă Moldova la nivel local pe calea spre transformare și modernizare. Experiența altor țări care au implementat mecanismul LEADER, demonstrează

că acesta poate fi utilizat ca accelerator și stimul pentru schimbarea reală la nivel local atât în ceea ce privește dezvoltarea locală, cât și responsabilizarea comunității și implicarea civică.

În cadrul conferinței, a fost lansată Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova,

înființată la sfârșitul anului 2018 la inițiativa mai multor parteneri, precum Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Delegația Uniunii Europene la Chișinău, programul UE-SARD, CRAION CONTACT-Cahul, Pro-Cooperare Regională, HEKS Moldova, PIN-Moldova și Solidarity Fund PL.

Scopul principal al conferinței LEADER l-a constituit prezentarea și promovarea implementării abordării Uniunii Europene de dezvoltare rurală – LEADER / CLLD în Moldova.

Conferința a reunit circa 30 Grupuri de Acțiune Locală din Moldova și a oferit oportunități de networking atât la nivel național, cât și la nivel european.

Cor. F. P.

Alexandru BOTNARI: „Ca deputat în Parlament voi activa de pe pozițiile autorităților publice locale”

Aflat la al cincilea mandat de primar al municipiului Hîncești, Alexandru Botnari a luat decizia să candideze, în acest an, la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova. După cum avea să explice motivația însuși dumnealui, „pentru a avea posibilități mai mari, la nivel de stat, de a promova opiniile și ideile de implementare a reformelor administrației publice, de pe pozițiile autorităților publice locale”. Cu atât mai mult, având o experiență și o practică bogată de lucru de 16 ani de primar al mun. Hîncești cu multe reușite, dar și probleme, cauzate de inconvenientele de tip legislativ sau de altă natură.

Cât despre activitatea sa în funcția de primar al municipiului Hîncești, Alexandru Botnari face o mică totalizare.

„Funcția de primar este o pâine deloc ușoară, dar dacă te dedici totalmente, obții rezultatele așteptate de concetățeni. 16 ani la căma primăriei municipiului Hîncești a fost o perioadă de mare responsabilitate și pe această cale vreau să aduc mulțumiri cetățenilor care au avut încredere și m-au susținut în tot ceea ce am făcut. În această perioadă, am reușit să modernizez in-

frastructura municipiului, ce presupune gazoduct, iluminare stradală, alimentare cu apă, reconstrucția rețelei de canalizare, reparația grădinițelor, amenajarea parcului municipal, în preajma căruia este amplasat complexul istorico-arhitectural Manuc Bey, amenajarea terenurilor de joacă pentru copii, amenajarea platformelor de depozitare a deșeurilor, construcția și reparația drumurilor, reparația stadionului municipal, multe alte lucruri frumoase, investițiile ridicându-se, în ansamblu, la circa 900 milioane de lei.

Am o satisfacție deosebită pentru ceea ce am reușit să fac pentru orașul natal, pentru concetățeni, dar sunt conștient că nu am răspuns în măsura tuturor așteptărilor și îmi doresc ca municipiul Hîncești să se miște înainte, iar eu voi face tot ce-mi stă în putință ca să ne simțim bine

la noi acasă. Fiindcă Hînceștiul este locul meu de suflet, pentru dezvoltarea căruia am dedicat timp, muncă, seriozitate, corectitudine, efort, profesionalism, dar și sănătate”.

Și pentru ca Hînceștiul să se miște înainte, ca și întreaga țară, să se încadreze în noua etapă de dezvoltare și modernizare, l-a adus la gândul că sunt necesare noi posibilități pentru atingerea obiectivelor în toate problemele concetățenilor, care vor fi oferite de funcția de deputat în Parlament. Fiindcă, continuă Alexandru Botnari, „administrația publică locală întâmpină un șir de probleme și, după mine, prioritare și necesare sunt reforma administrativ-teritorială, precum și descentralizarea serviciilor publice, consolidarea autonomiei locale, a finanțelor publice locale, pe care mă voi strădui să le promovez în Parlament alături de alți colegi de-ai mei”.

Plecând în Parlament, Alexandru Botnari rămâne cu trup și suflet alături de concetățenii săi.

„Ca și orice obiectiv strategic, progresul presupune acțiuni pe diferite dimensiuni care, după mine, nu pot fi realizate în lipsa unei echipe puternice, consolida-

te, a unei concurențe sănătoase. Primăria municipiului Hîncești a avut parte mereu de o echipă puternică, o echipă de profesioniști care știe să-și facă lucrul cu dăruire. Mă bucur că am avut lângă mine persoane de încredere și că am reușit, astfel, lucruri frumoase, iar la căma municipiului voi delega, în timpul apropiat, o persoană cu o experiență bogată în domeniul administrației publice locale, care cunoaște problemele municipiului și ale cetățenilor, pentru a exercita interimatul funcției de primar până la alegerile locale din acest an.

Aceste alegeri sunt foarte importante, oamenii pe care îi alegem trebuie să fie responsabili de destinul localităților în care trăim. În context, eu personal mă voi implica în alegeri, deoarece nu sunt indiferent de soarta Hînceștiului meu drag, voi susține un candidat, bun gospodar, care nu este certat cu legea, cunoaște cu adevărat problemele localității, iar împreună să avem o conlucrare pentru binele concetățenilor.

**Pentru confirmare -
Ion AXENTI**

Locuitori Implicați – Autorități Locale Puternice

Lansarea recentă a proiectului „Locuitori Implicați – Autorități Locale Puternice” deschide noi oportunități de consolidare a autonomiei locale. Proiectul este susținut de autoritățile publice centrale care continuă efortul și mă-

surile pentru perfecționarea sistemului de administrație publică locală, îmbunătățirea accesului și calității furnizării serviciilor publice, și proiectul respectiv devine un factor determinant în realizarea dezideratelor în acest domeniu.

Referindu-se la importanța lansării proiectului, secretarul general-adjunct al Guvernului, Adrian Ermurachi, a mulțumit Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare SDC pentru sprijinul pe care îl oferă în consolidarea capacităților la nivel local în țara noastră. Domnia sa a mai menționat că acest proiect își propune să desfășoare activități în vederea unei dezvoltări locale eficiente și promovării unei cooperări mai strânse între autoritățile locale și membrii comunităților.

Proiectul prevede atât susținerea autorităților publi-

ce locale pentru a reprezenta mai bine interesele oamenilor, promovarea reformelor și standardelor unei bune guvernări, îmbunătățirea managementul comunitar, cât și sprijinul Cancelariei de Stat în ghidarea, coordonarea și monitorizarea reformei de descentralizare.

Proiectul „Locuitori Implicați – Autorități Locale Puternice” va fi realizat de compania de consultanță SKAT cu sprijinul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare SDC.

**Sursa: Serviciul de
presă al Cancelariei de
Stat a Guvernului**

Impactul asistenței externe în domeniul dezvoltării regionale

*Asistența externă are un impact semnificativ asupra dezvoltării regionale și reducerii disparităților. În scopul evaluării impactului asistenței externe în domeniul dezvoltării regionale a fost realizat un studiu de impact în Regiunea de Dezvoltare Nord. Despre rezultatele acestui studiu ne relatează **Maria PRISACARI, doctorandă AAP, șef Secție politici regionale și cooperare externă, Agenția de Dezvoltare Nord.***

În vederea evaluării impactului asistenței externe în domeniul dezvoltării regionale la nivel de RDN, o necesitate inițială a cercetării a constituit-o identificarea numărului de proiecte cu finanțare externă, contractate în perioada 2010-2017, în domeniul dezvoltării regionale, descentralizării și serviciilor locale, precum și a principalilor donatori în aceste domenii. În acest sens, ca urmare a evaluării chestionarelor, s-a stabilit că, în perioada 2010-2017, au fost implementate peste 100 proiecte cu finanțare externă în domeniile vizate în valoare de circa 1 miliard de euro, principalii donatori în regiune fiind România, Polonia, PNUD, UE, SIDA, Elveția, Japonia, BERD, SUA, Slovacia, Banca Mondială. Conform

respondenților, principalele activități, desfășurate în domeniile vizate, au constituit: achiziționare echipamente - 17,5%, reabilitare/renovare edificii - 15%, reabilitare infrastructură servicii publice (aprovizionarea cu apă și sanitație) - 12,5%, reabilitare infrastructură drumuri - 10% și reabilitare infrastructură servicii publice (eficiență energetică) - 10%. Acest fapt este stabilit și de datele rapoartelor APL din RDN.

Datele colectate ne-au permis să evaluăm nivelul estimat de satisfacere a populației cu privire la rezultatele proiectelor în domeniile vizate. În context, respondenții au evaluat nivelul înalt de satisfacere în domeniul dezvoltării economice locale/regionale și reducerea costurilor energetice, la polul opus fiind dezvoltarea turismului local/regional. Totodată, după părerea respondenților, serviciile care au influențat cel mai

mult calitatea vieții populației constituie: reabilitare/renovare edificii - 19%, susținerea sectorului economic - 16%, achiziționare echipamente - 16%, campanii de informare și instruire - 13% și reabilitare infrastructură servicii publice (aprovizionarea cu apă și sanitație) - 13%.

Un obiectiv important al cercetării l-a constituit identificarea gradului de participare a mai multor actori locali în procesul de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice de dezvoltare. În acest sens, s-a constatat că doar 36% din respondenți se consideră membri activi ai comunității, în timp ce 49% din intervievați sunt pasivi.

Datele cantitative culese ne permite să conchidem că APL a acumulat o anumită experiență în ceea ce privește elaborarea și implementare proiectelor de dezvoltare regională. Faptul că majoritatea respondenților au afir-

mat că în comunitatea lor au fost implementate proiecte pentru rezolvarea anumitor probleme, iar obiectivele propuse, în cea mai mare parte, au fost atinse.

Cele mai relevante căi de eficientizare a impactului proiectelor cu finanțare externă destinate soluționării problemelor comunității sunt următoarele: angajarea prin concurs și motivarea adecvată a specialiștilor/consolidarea capacităților specialiștilor din APL; deschiderea mai mare a administrațiilor locale către cetățeni, agenții economici, ONG-uri, mass-media și cointeressarea acestor entități în realizarea măsurilor de planificare și atragere a investițiilor; consolidarea colaborării cu instituțiile financiare și cu cele donatoare; efectuarea descentralizării reale prin intermediul autogestionării financiare a proceselor orientate spre soluționarea problemelor comunității.

Acord de înfrățire Volovița - Dumești

Recent, în comuna Volovița, raionul Soroca, a fost semnat Acordul de înfrățire dintre comunele Volovița și Dumești, județul Iași (România).

Cu ideea acestei înfrățiri au venit instituțiile școlare din comunele respective: gimnaziul „Alexandru Lupașcu”, Volovița, și Școala profesională din Dumești, jud. Iași, care, în anul Centenarului Unirii, au pus bazele unui parteneriat educațional - „Centenarul ne unește”.

„Ne propunem ca parteneriatele, pe care le dezvoltăm în cele două instituții, să se răsfrângă asupra întregilor comunități, de aceea am mers pe ideea de a implica cât mai multe persoane: copiii care au fost în vizite reciproce, familiile acestora, cadrele didacti-

ce, precum și administrațiile celor două primării pentru o dezvoltare durabilă, pentru a pune accentul pe valorile și tradițiile cultivate de secole de poporul român și pe care trebuie să le transmitem cu mult drag copiilor noștri”, a menționat cu ocazia acestui eveniment Svetlana Rahimov, directoarea gimnaziului „A. Lupașcu” din Volovița.

La rândul său, Ana Dorneanu, directoarea Școlii pro-

fesionale Dumești, care s-a aflat la Volovița împreună cu patru pedagogi și un grup de 15 elevi, și-a expus impresiile sale și ale colegilor săi: „Emoții, nerăbdare, dorința de a ajunge cât mai repede la frații noștri de la Volovița, acestea au fost stările care ne-au încercat din decembrie, când am făcut cunoștință la Dumești. Au fost trei zile minunate. De cum le-am trecut pragul, gazele noastre ne-au primit cu

căldură și inima deschisă. Ce poate fi mai frumos decât sa te prinzi în horă alături de frații tăi de neam și suflet?”

Evenimentul, prilejuit înfrățirii, a debutat cu activități legate de tradiții și obiceiuri comune de primăvară în cadrul gimnaziului, fiind urmat de semnarea Acordului de înfrățire dintre cele două comune la primăria din localitate.

Primarii Ghenadie Nitrean din Volovița și Mihai Cocoveică din Dumești și-au propus drept obiective comune: dezvoltarea relațiilor culturale, sociale și economice dintre cele două administrații publice locale, implementarea proiectelor comunitare cu rezultate benefice pentru ambele părți.

Sursa: ziarul „Observatorul de Nord”, Soroca

La 27 martie 2019, la Biblioteca Națională a Republicii Moldova s-a desfășurat ediția a 28-a a Anului Bibliologic cu genericul: „Anul 2018 - anul renașterii activității bibliotecare în conformitate cu noul cadru legal, strategic și de reglementare”. Organizatori ai simpozionului au fost Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC), Consiliul Biblioteconomic Național (CBN), Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM).

Pe agenda de lucru a simpozionului au fost incluse mai multe chestiuni:

- retrospectiva anului profesional 2018;
- monitorizarea activității bibliotecare în contextul priorităților declarate ale anului profesional 2018;
- identificarea progreselor privind realizarea priorităților;
- reliefaarea problemelor cu care se confruntă domeniul biblioteconomic;

- identificarea domeniilor de intervenții profesionale pentru îmbunătățiri;

- reliefaarea impactului activității bibliotecilor SNB (Sistemului Național de Biblioteci) în contextul direcțiilor prioritare ale anului profesional 2018 ș. a.

În calitatea mea de reprezentant al Academiei de Administrare Publică la

simpozion, am prezentat comunicarea „Factorii care au asigurat succesul Bibliotecii

Academiei de Administrare Publică în anul 2018”.

Partea a doua a simpozionului a continuat cu conferința publică cu genericul „Cinci factori care au asigurat succesul bibliotecii în anul 2018”, în cadrul căreia a fost prezentă și Biblioteca Academiei, scopul

fiind de a încuraja bibliotecile pentru argumentarea rolului în realizarea strategiilor de dezvoltare a comunităților prin organizarea și implementarea noilor servicii, atragerea resurselor locale, dezvoltarea parteneriatelor, măsurarea/promovarea rezultatelor, promovarea experiențelor de succes.

Participarea la acest simpozion ne-a îmbogățit cu noi idei inovatoare de modernizare în continuare a Bibliotecii Științifice a Academiei la cele mai înalte rigori de nivel european și internațional.

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,
directorul
Bibliotecii AAP

O nouă sesiune de monitorizare a Proiectului LNSS

În data de 5 aprilie 2019, Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, director al Bibliotecii Academiei de Administrare Publică, și Igor NEAGA, specialist principal, au participat la o nouă sesiune de monitorizare a proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea

drul Programului Erasmus+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior în perioada 2015-2018” și a fost finanțat de către Comisia Europeană.

Monitorizarea a fost efectuată de către reprezentanții Oficiului Național Erasmus+ Claudia MELINTE, coordonator, Cristina GHERMAN, administrator, și Ana SAMSON, ofițer de comunicare din cadrul oficiului.

Claudia Melinte, coordonatorul Oficiului Național Erasmus+, a prezentat obiectivele monitorizării, venind cu unele sugestii și recomandări în privința diseminării rezultatelor obținute în cadrul proiectului, evaluarea impactului asupra dezvoltării și modernizării bibliotecilor, asigurarea sustenabilității proiectului.

Lucrările sesiunii de monitorizare s-au axat pe rapoartele prezentate de către membrii echipelor de proiect:

Biblioteca AAP:

- Diseminarea și valorificarea rezultatelor proiectului LNSS. Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, director al Bibliotecii Academiei de Administrare Publică;

- Relevanța și impactul proiectului LNSS asupra modernizării bibliotecilor. Igor NEAGA, specialist principal al Bibliotecii Academiei de Administrare Publică.

Biblioteca Științifică USARB:

- Managementul bibliotecii universitare. E. HARCONIȚA, A. MIHALUȚA

- Educația profesională a bibliotecarului și serviciile inovative. E. STRATAN;

- Cultura informației - modulul-cheie în LNSS. M. STAYER;

- Echipament tehnic: dotare și eficiența exploatarei. I. AFATIN, T. PRIAN;

- Diseminarea Proiectului LNSS, NAD. V. TOPALO, S. CIOBANU.

Ședința a continuat cu întrebări și răspunsuri pe marginea rapoartelor prezentate de echipele de proiect.

În finalul sesiunii de monitorizare, reprezentanții Oficiului Național Erasmus+ au efectuat o analiză amplă a rezultatelor obținute de către echipele de proiect AAP și USARB pe parcursul implementării proiectului. Claudia Melinte, coordonatorul Oficiului Erasmus+ a prezentat un șir de recomandări și sugestii referitor la asigurarea reușitei sustenabilității proiectului.

Igor NEAGA,
specialist principal,
Biblioteca AAP

bibliotecilor (LNSS)”, care s-a desfășurat la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Amintim că proiectul LNSS a fost implementat în ca-

saj din partea administrației universității, menționând importanța și relevanța proiectului LNSS în modernizarea și dezvoltarea bibliotecilor.

Raionul Dondușeni va avea propriul pașaport investițional

Fiind o premieră pentru țara noastră, obiectivul principal al proiectului Pașaportul investițional, care se află acum în proces de finalizare, constă în a oferi informația necesară potențialilor investitori străini despre domeniile prioritare de activitate: imobile și terenuri destinate pentru dezvoltarea afacerilor, infrastructura drumurilor și căile de acces, potențialul sectorului real al economiei, serviciile oferite de Parcul industrial din Dondușeni pentru inițierea unor noi afaceri etc. Parcul industrial ar putea găzdui fabrici de prelucrare a cărnii și a laptelui, secții de păstrare, procesare și ambalare a producției agricole – lipsa cărora se resimte. Terenul este bine amplasat, cu acces la căile de comunicare și infrastructuri,

are o suprafață ce oferă perspective suficiente de dezvoltare, pentru diferiți agenți economici, unde pot fi amplasate hale de producție pentru industria textilelor și altor genuri de producție. La fel, instituțiile de învățământ profesional din raionul Dondușeni pot fi puse în relație cu investitorii pe platforme de producție, să pregătească specialiști instruiți după necesitățile angajatorilor etc. Sunt prevăzute, de asemenea, oportunități pentru medicină, cultură, educație, turism.

Autoritățile speră că, având „actele în regulă”, vor stimula mai ușor interesul investitorilor față de economia raionului.

„Ne va da posibilitatea să sistematizăm toate posibilitățile noastre pentru a atrage noi investitori.

La moment avem deja create peste 1200 locuri de muncă noi, unde activează, preponderent, doamne, dar calculul făcut de noi ne arată că am avea nevoie de peste 2500 de locuri de muncă”, a menționat președintele raionului Dondușeni, Vadim Lesnic.

Pașaportul investițional

urmează să fie prezentat în luna mai în cadrul unei reuniuni a potențialilor investitori.

Maria ROTARU,
șef Secție economie,
Consiliul raional
Dondușeni

Apă de calitate pentru orașul Drochia

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIOECONOMICĂ A ORAȘULUI DROCHIA

Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia” se realizează conform planului stabilit. La această concluzie au ajuns membrii Comitetului director local (CDL), întruniți într-o ședință la primăria orașului Drochia, care au estimat volumul de lucru efectuat în raport cu riscurile și provocările ce apar.

Membrii CDL au pus în discuție aspecte privind

contribuția pentru conexiunile individuale la rețelele extinse de alimentare cu apă; posibilitățile de compensare a cheltuielilor de conectare pentru categoriile defavorizate de beneficiari; reexaminarea și re-

calcularea sumelor pentru conectările individuale la rețele; întocmirea și autorizarea listelor familiilor nevoiașe pentru compensarea plăților de conectare din sursele Uniunii Europene.

Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia” este implementat în cadrul Programului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Ca urmare, în orașul Drochia vor fi reabilitate 4,6 km

de aducție de apă potabilă sub presiune și 8,5 km de rețele de alimentare cu apă. Rețelele de alimentare cu apă din Drochia vor fi extinse cu 8,9 km. Totodată, la Drochia vor fi construite și reabilitate o stație de tratare a apei potabile, două stații de pompare, șapte castele de apă și șase rezervoare de apă potabilă. De asemenea, vor fi instalate șapte stații hidrofor în blocurile locative multietajate.

**Sursa: serviciul de
presă al primăriei
or. Drochia**

Continuăm în acest număr tematica privind tipurile de comunicare administrativă, ceea ce

prezintă o modalitate eficientă de implicare a comunității în luarea deciziilor de către consiliu în implementarea proiectelor sociale. Cum trebuie de organizat comunicarea administrativă pentru a fi mai deschise și mai eficiente citiți mai jos în materialul selectat din Ghidul practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local”.

Criteriu. Tipuri de comunicare

După scopul urmărit:

- comunicare oficială;
- comunicare neoficială.

După frecvența comunicării:

- comunicare permanentă;
- comunicare periodică.
- comunicare aperiodică (de câte ori este nevoie).

După genul de activitate căruia îi este destinată:

- comunicare instructivă (educațională, de formare);
- comunicare profesională (în procesul de muncă);
- comunicare mediată (prin intermediul altcuiva sau a unui mijloc tehnic).

În punctul de vedere al codului folosit și al relațiilor ce se stabilesc între administrație și cetățeni:

- comunicare verbală (orală și scrisă);
- comunicare nonverbală;
- comunicare virtuală (on-line).

După obligația pe care o au instituțiile publice:

- comunicare de punere la dispoziție a datelor publice;
- comunicare de relație a serviciilor publice cu utilizatorii;
- comunicare de promovare a serviciilor oferite;
- comunicare de desfășurare a campaniilor de informare de interes general;
- comunicare de valorizare a instituției publice (comunicarea instituțională).

Comunicarea în cadrul autorităților publice locale este

un proces bilateral: el presupune atât transmiterea ordinelor, a informației și a sfaturilor la centrul de decizie (adică la primar, la președintele de raion, la consiliul local, la consiliul raional), precum și transmiterea deciziilor luate, de la acest centru în alte părți ale instituției. Mai mult, este un proces care se desfășoară în sus, în jos și lateral în instituție.

Canalele de comunicare în autoritățile administrației publice locale pot fi de două feluri: formale și informale.

Prin canalele formale se transmit fluxurile informaționale oficiale.

Canalele informale de comunicare se stabilesc, în general, între persoane și grupuri informale. Acestea sunt formate din angajați care au interese comune sau afinități. Informațiile transferate prin aceste canale sunt neoficiale și au un caracter personal sau general: ele nu sunt verificate.

Comunicarea instituțională este o comunicare extraorganizațională, prin care instituția din administrația publică urmărește să-și întărească imaginea, să suscite în jurul ei un climat de încredere și simpatie din partea cetățenilor.

Comunicarea externă a instituției publice contribuie la crearea reputației și a imaginii organizației. Astfel, ea îndeplinește, totodată, funcția de promovare a instituției publice, a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

Buna guvernare locală prin cooperare intercomunitară

Stimată redacție a ziarului „Funcționarul Public”! Vreau să-mi expun opinia mea, care este și a colegilor mei, referitor la publicarea în paginile ziarului a Ghidului practic „Instrumente pentru buna guvernare la nivel local”. E un lucru binevenit, deoarece conține multe sfaturi în îndrumări utile pentru noi, autoritățile publice locale. O tematică, ce ne-a interesat îndeosebi, constituie cooperarea intercomunitară care, după cum se spune în Ghid, reprezintă un instrument prin care autoritățile publice locale pot furniza în comun, prin asociere cu alte unități administrativ-teritoriale, servicii publice aflate în propria responsabilitate și pot promova dezvoltarea locală în mod efektiv și eficient.

Într-adevăr, așa și este. Fiindcă capacitățile sau potențialul autorităților publice locale sunt limitate și multe probleme nu pot fi soluționate. Să luăm, de

exemplu, salubritatea. E greu de unul singur să organizezi colectarea și transportarea deșeurilor menajere și de altă natură în locurile autorizate pentru prelucrarea lor ulterioară. Și la noi, și în localitățile învecinate această problemă era una cu dureri de cap, căci nu aveam puteri pentru a o soluționa pe deplin. Și ne-a venit în ajutor cooperarea intercomunitară. Am discutat cu primarii satelor învecinate, Ierezenii Vechi (Victor Buceațchi) și Ciuciueni (Violeta Vițu) și am fondat Întreprin-

derea municipală „Servcom-Chișcăreni”. Și problema a fost rezolvată. Acum satele noastre sunt mult mai curate și mai îngrijite.

Ulterior am mers mai departe pe această cale, adică pe cea a cooperării intercomunitare, fiind vorba de Grupurile de Acțiune Locală (GAL). Această practică a venit la noi din Europa, unde, în câte știu, activează peste 3 mii de GAL-uri. Ea a prins rădăcini și la noi, fiind deja înregistrate peste 30 de GAL-uri.

Așa că am hotărât și noi, aici la Singerei, să aplicăm această practică de unire a eforturilor mai multor primării pentru a facilita renovarea și dezvoltarea satelor noastre. Am discutat și am ajuns la o înțelegere cu 6 primării: Ierezenii Vechi, Ciuciueni, Tăura Vechi, Coșcodeni, Dumbrăvița și, desigur, Chișcăreni, și am fondat Grupul de Acțiune Locală. Acum fiecare primărie selectează problemele sale con-

form strategiilor de dezvoltare locală, care să fie soluționate cu eforturi comune. Noi, de pildă, la Chișcăreni, avem posibilități de a dezvolta turismul rural și, în acest caz, avem nevoie de specialiști în domeniul respectiv, pe care îi vom angaja din alte părți. La fel, îi vom ajuta pe colegii noștri în implementarea proiectelor sau inițierea unor afaceri de producție.

Studiem cu interes și alte tematici din acest ghid, publicate în paginile ziarului, precum tehnicile de documentare, parteneriatul public-privat, comunicarea în APL, medierea conflictelor etc. Ghidul ne este de un real folos și am dori să-l avem la primărie ca un îndrumar care să ne ajute în activitatea noastră de zi cu zi.

Silvia ȚURCANU,
primar al comunei
Chișcăreni,
r-nul Singerei

„Emoții și fantezii de primăvară în creația meșterului popular Ludmila Berezin” constituie o expoziție de suflet a artei populare, organizată de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală (MNEIN) în colaborare cu Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, ce atrage, zi de zi, admiratorii eposului popular de pe aceste meleaguri și nu numai.

Născută în 1949, în satul Brânzeni, raionul Edineț, Ludmila Berezin a îndurat de mic copil chinurile deportărilor împreună cu părinții săi în regiunea siberiană Omsk. În anul 1961, s-au reîntors în Moldova și s-au stabilit în orașul Bălți. Vitregiile sortii nu au împiedicat-o de a merge pe calea viselor și a harului său de a pătrunde în tainele artei populare, după cum îi este vocația, și a le promova cu mare iscusință și îndeletnicire. De circa 25 ani este animatoarea unuia dintre cele mai deosebite și longevive cluburi de creație din Republica Moldova – Clubul pe interese „Curcubeul”. Împreună cu membrii Clubului, conduce ședințele duminicale la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău, care întrunesc profesori de educație tehnologică și alte diverse profesii și, astfel, întărește în societatea noastră pasiunea pentru

Expoziție jubiliară a artistei populare a dantelei Ludmila Berezin

arta croșetării și broderiei. În 2017, Ludmila Berezin i-a fost conferit Titlul Onorific „Meșter Faur” pentru cunoștințele și tehnicile pe care le posedă și măiestria creației.

Meșterul popular Ludmila Berezin valorifică lumea delicată a țesăturilor și dantelăriilor de casă, pentru a da expresie frumuseții unor forme păstrate doar în mintea și imaginația sa, promovând, totodată, o moștenire a ornamentelor și simbolurilor perpetuate în tradiția autohtonă și cea a altor culturi. În lucrările Meșterului Faur se văd căutările rădăcinilor acestui meșteșug, dar și asimilarea tehnicilor de croșetare și broderie zămislite de alte culturi și meșteri din alte țări, pe care autoarea le-a considerat demne de a fi puse în aplicare.

Multitudinea tehnicilor, pe care le are la îndemână această meșterită, impresi-

onează. Echilibrul și rafinamentul cu care sunt realizate țesăturile cusute și croșetate de Ludmila Berezin merită apreciere la justa valoare, dar și un studiu.

La expoziție puteți admira fețe de masă cu șervețele, prosoape de ritual, iconare, milieuri, tablouri etc. Liniile lucrate în cele mai diverse tehnici de croșetare (frivolite, lasetă, tehnica croșetării din Schwalm, din Vologodsk etc.) și puncte diferite de broderie, formează uneori compoziții florale, vegetale deosebit de reușite, alteori simboluri geometrice, zoomorfe, antropomorfe de tradiție autohtonă (pomul vieții, pasărea, vița de vie etc.), croșetate și brodate pe prosoape și alte țesături de ritual și cele decorative. Semnele brodate sunt alese în funcție de țesătură. Pânza de in și bumbac e brodată în fir. Lucrările sunt inspirate din țesăturile de acest fel ale

germanilor, slovenilor, maghiarilor, francezilor, rușilor etc. Mai rar este folosit punctul în cruciulițe, realizat în bumbăcel și mătase, preferat pentru tablouri și goblenuri. Sunt expuse și piese pentru vestimentație. Câteva gulerașe sunt croșetate miniatural. Fiind un semn al delicateții și feminității, acestea făceau parte din ținuta oricărei eleve sau doamne din elita autohtonă la sf. sec al XIX-lea – înc. sec. XX.

Expoziția „Emoții și fantezii de primăvară în creația meșterului popular Ludmila Berezin” la aniversarea a 70 ani de viață mărturisește periplul plin de experimentări, exigența în mărirea tehnicilor, rafinamentul artistic etc. Creațiile sale sunt exemplul al harului unui om lăsat în lucrările sale.

Vă invităm să descifrați povestea simbolurilor de pe suprafața țesăturilor, create de Meșterul Popular Ludmila Berezin la expoziția de la MNEIN, care va fi deschisă până pe 10 mai 2019.

Corina REZNEAC,
muzeograf, Muzeul
Național de
Etnografie și
Istorie Naturală

Abonarea 2019

Continuă abonarea pentru anul 2019 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Sergiu VLADÎCA - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Dat la tipar 12.04.2019

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică